

Nakładem Podhalańskiej Spółki Wydawniczej w Nowym Targu.

„Gazeta Podhalańska“ wychodzi na każdą niedzielę.

Adres redakcji i administracji: Nowy Targ, ulica Długa 62. — Rękopisów nie zwraca się, listów nieopłaconych nie przyjmuje się. Do listów wymagających od-
powiedzi należy dołączyć markę na odpowiedź. Reklamacye (nie zaklejone) są wolne od opłaty pocztowej. — „Gazeta Podhalańska“ kosztuje na cały rok: w Ga-
lacji i Austro-Węgrzech 4 kor., w Królestwie Polskiem i Rosyi 3 ruble, w W. Księstwie Poznańskiem i w Niemczech 5 marek, w Ameryce 2 dolary.
Numer pojedynczy 10 hal.

Dalsze wojny.

W trzecim roku wojny rozlew krwi zamiast się zmniejszyć, rozszerza się. Wojna ogarnia dalsze narody, dalsze państwa a jakie jeszcze obejmie kręgi, dziś trudno o tem mówić. Pisaliśmy niedawno, że między Włochami a Niemcami stan bezwojeny nie da się długo utrzymać. I rzeczywiście Włochy wypowiedziały Niemcom wojnę. Ta wojna dzisiejszego położenia na frontach nie zmieni — a wypowiedzenie wojny Niemcom będzie miało znaczenie na układach pokojowych. Natomiast wielkie znaczenie ma wypowiedzenie wojny ze strony Rumunii monarchii austriacko-węgierskiej. O działaniu Rosyi, Anglii i Francyi na Rumunię pisaliśmy często. Nasze gazety zapewniały jednak ludność, że ze strony Rumunii nie grozi żadne niebezpieczeństwo. Inaczej się jednak stało.

Wojny obecne mają uregulować na długie lata stosunki narodowe. Rumuni, oprócz tego, że mieszkają w narodowo — jednolitym państwie, jakim jest Rumunia — zamieszkują część Bukowiny i Siedmiogród. Na te to kraje z ludnością rumuńską patrzyła Rumunia pożądliwem okiem i chęć zjednoczenia wszystkich Rumunów jest przyczyną nowej wojny.

Wystąpienie Rumunii może zawazyć na szali, gdyż może wystawić bez wielkiego wysiłku przeszło milion świeżego wojska.

Wystąpienie Rumunii do wojny po stronie nieprzyjaciół naszej monarchii jest wysokim zuchwalstwem i niepraktykowanym wiarołomstwem. Ona tego czynu sama się widocznie wstydziła — gdyż wojnę wypowiedziała w nocy, o godzinie 9. w tym czasie, gdy upłynął czas sojuszu z Austrią. Jeżeli sądzą Rumuni, że nadzieje swoje spełnią, to się grubo mylą, gdyż w Siedmiogrodzie, jak to zapowiedział hr. Andrassy, bić się będą nie z ludźmi, lecz z tygrysami. Po stronie Węgrów staną murem inne narody naszego państwa jak Czesi, Słowacy, Rusini, Serbowie, itd., którzy już tylokrotnie dawali dowody ofiarności i męstwa.

Z wystąpieniem Rumunii do wojny z Austro-Węgrami i Niemcami zmienia się położenie i w Grecyi. Szefem sztabu generalnego został zwolennik Anglii i Francyi, król nie ma już niepodzielnego wpływu na mianowanie ministeryum, lecz oddaje główne rozstrzygnięcie w ręce Anglii i Francyi. Wten sposób zgwałcona Grecya będzie musiała się połączyć z naszymi wrogami.

My Polacy w wojnie z nowym wrogiem państwa spełnimy wiernie obowiązek — podyktowany naszą lojalnością i przynależnością państwową.

Wojna światowa.

Włochy wypowiedziały wojnę Niemcom, Rumunia Austro - Węgrom a Niemcy Rumunii. Wskutek rozpoczęcia wojny z Rumunią, Bułgaria na mocy umów sojuszowych musi wypowiedzieć wojnę Rumunii. W ten sposób liczba wojen wzrasta do 35. Ludność mimo tego nie traci nadziei, w myśl zasady Spartan, że im więcej wrogów, tem świetniejsze zwycięstwo.

Wojna z Rumunią była przyczyną gwałtownych zajęć w Sejmie węgierskim. Naczelnicy opozycji węgierskiej, złożyli mandaty reprezentujące opozycję wobec rządu i wystosowali szereg zapytań do rządu w sprawie celów wojny, w sprawie polityki uprawianej przez Naczelną Komendę i w sprawie zwołania delegacji.

Na terenie Królestwa Polskiego pod okupacją austriacką naczelny wódz wydał ustawę dla miast, według której miasta przy współudziale ludności mają się rządzić w przyszłości. W Warszawie Politechnika i Uniwersytet otrzymały nowy statut, na podstawie którego te dwie najwyższe uczelnie mają się same rządzić. Sprawa Polska jest szeroko omawiana w piśmie całej Europy, jest więc nadzieja, że w tej wojnie narodów naród polski wróci do historycznej roli.

Wojna Austro - Węgier i Niemiec z Rosją.

W ostatnim tygodniu na froncie rosyjskim panowała względna cisza. Działan wojennych w większym stylu nie było zupełnie. Na Bukowinie, gdzie Moskale mieli już ukończyć swoją działalność militarną, toczyły się drobne walki na zachód od Mołdawii i koło wzgórz Kukul, to jest na granicy bukowinско - siedmiogrodzkiej. W Karpatach wschodnio - galicyjskich były mniejsze walki koło przełęczy Tatarskiej. Wprawdzie hr. Karoly w sejmie węgierskim wniósł zapytanie o stan działań wojennych w obszarze Köres - Mező na Węgrzech, lecz urzędowe sprawozdanie o tego rodzaju walkach w tej części nie wspomina.

Na północ od Dniestru wspomina krótko, sprawozdanie wojenne, że ataki rosyjskie koło Maryampola — Delejowa, Pieniak zostały odparte. Odparto również atakujące rosyjskie kolumny między Toustobabami a Zawołowem. Na Wołyniu koło Swiniuch napady rosyjskie nie powiodły się zupełnie — jak również koło Toboń w Pińszczyźnie. W Kurlandii są w toku drobne utarczki patroli.

Wojna Austro-Węgier i Niemiec z Rumunią.

Od Bukowiny front wschodni przedłużył się o 500 kilometrów aż do Dunaju. Naczelną komendę nad tą częścią frontu ma Następca tronu Arcyksiążę Karol Franciszek. Front rumuński jest podobny do frontu włoskiego. Wysokie góry Karpaty Siedmiogrodzkie oddzielają Siedmiogrod od Rumunii. Dostęp do Rumunii i odwrotnie jest mocno utrudniony. Parę przełęczy karpackich ułatwia dostęp do Rumunii. Najważniejsze z tych przełęczy są: Bekasz, Cynies, Ojtoz, Predeal i Czerwonej Wieży. Koło nich też rozgrają się główne walki. I tak komunikat Naczelnej komendy podaje już do wiadomości, że w przełęczy Czerwonej Wieży i w przełęczach na południowy zachód i na południe od Braszowa walczyły wojska przednie, przyczem wzięto pierwszych rumuńskich jeńców. W przyszłości ten front umieszczać będziemy wspólnie z frontem rosyjskim.

Wojna Austro-Węgier, Niemiec i Bułgarii na Bałkanach.

Sztab generalny bułgarski podaje do wiadomości: Prawe skrzydło postępuje dalej naprzód. Kolumna postępująca na południe od jeziora Ochryda, osiągnęła wioskę Malik, 10 km. na północ od Koricy, położoną na brzegu jeziora tejże nazwy. W dolinie Moglenicy Serbowie po bezowolnych atakach od 21. do 23 sierpnia próbowali przejść do ataku w kierunku na wieś Bachowo, zostali jednak odparci. Ogień karabinowy trwał cały dzień.

W dolinie Wardaru obustronny ogień artylerii. We wsi Dolczeli wzięli Bułgarzy do niewoli oddział angielski z komenderującym oficerem. Lewe skrzydło wysunęło się z Parnar Dag i obsadziło brzeg morza Egejskiego. Wszystkie wojska angielskie cofnęły się ku Orfano i Czagači. Obsadzili Bułgarzy przez Czagači Orfanó linię wsi Lakowica, Dedebał. Arsakli i Menteszli.

Trzy rosyjskie hydroplany w wielkiej wysokości przeleciały nad Warną i rzuciły kilka bomb na miasto i port. Niema ofiar, szkoda w materiale bardzo mała.

Bułgarskie hydroplany dwa razy z widocznym skutkiem zaatakowały eskadrę okrętów rosyjskich, krążących w odległości 10 mil od wybrzeża. Wszystkie hydroplany bez szwanku wróciły.

Wojna Austro - Węgier i Niemiec z Włochami.

Na froncie tyrolskim ataki Włochów nie ustają. I tak na froncie Pobrzeża ostrzeliwała włoska artyleria żywo Monte San Gabriele i okolice Nowa Was. W Dolomitach ciągłe ataki. W Alpach Fassańskich, zwanych we włoskich sprawozdaniach, frontem Trydentu, zdobyli Włosi Cauriol. Z innych odcinków brak wiadomości. Włosi wysłali wojska do Salonik.

Wojna Niemiec i Austrii z Francją, Anglią Belgią i Portugalią.

W obszarze Sommy, przeciwnicy przy użyciu wielkich sił, po wydatnem przygotowaniu ogniem, czynili ponowne wysiłki, aby przełamać linie na północ od rzeki. Przeciw frontowi Thiepval, folwark Mouquet i las Delville - Ginchy szturmowali kilkakrotnie Anglicy, Francuzi zaś przeciw stanowiskom między Maurepas a Cléry. Ataki rozbiły się w części po walce z blizką, w części przez kontrataki. Na południowy zachód od folwarku Mouquet i w lesie Delville walczy się jeszcze dalej w małych częściach rowów. Na reszcie frontu zachodniego, pominąwszy

żywą czynność ogniową w godzinach wieczornych z obu stron kanału La Basse i na wschodnim wybrzeżu Mozy, nic istotnego.

Wielkie wrażenie wywołał w Niemczech powrót łodzi podwodnej — która z Ameryki mimo czujności władz angielskich powróciła cała do Niemiec.

Wojna Turcyi z Rosją, Anglią, Francją i Włochami.

Z frontów tureckich brak już od paru dni bliższych wiadomości. Prawdopodobnie na froncie perskim zaczęli Moskale ofensywę gdyż klimat obecnie się oziębiający — będzie sprzyjał po temu. Również nad Suezem Anglicy odpędzili Turków na dość znaczną odległość.

Nowe przepisy o kurateli.

Z dniem 1. września 1916 wchodzi w życie cesarskie rozporządzenie z dnia 28 czerwca 1916 Dz. u. p. Nr. 207, które wprowadza ważne zmiany w przepisach o kurateli. Dotychczasowe przepisy były bowiem pod wielu względami wadliwe i niezupełne a także nie odpowiadały już zmienionym nowoczesnym stosunkom.

WŁADYSŁAW LEŁIWA.

2. p. ułanów Legionów Pol

Z CYKLU:

NASI ULANI.

Komendant 2. pułku rotmistrz Ostoja.

Legiony Polskie, cudny pączek kwiatu Wolności, nieraz już dały dowód swej bohaterskiej postawy, wywołując nie tylko należne im uznanie, ale i zachwyty tak w wojskach austriackich jak i u sprzymierzonych. Dowodem tego są choćby ostatnie komunikaty, zwykle tak szczupłe w pochwałach.

Ostatnim dowodem jest odznaczenie tradycyjnej, polskiej kawalerii — 2. pułku ułanów Legionów Polskich, za brawurowy i świetny atak na bagnety, wykonany wśród trudnych okoliczności, dnia 3 sierpnia pod Rudką Miryńską. Komendant tego pułku rotmistrz Juliusz Ostoja otrzymał od komendanta grupy wojsk niemieckich generała Bernadiego żelazny krzyż pruski.

Mało znane jest to nazwisko względnie pseudonim, wśród całego szeregu innych oficerów, ale prawdziwy bohater staje się sławnym później, gdy można trze-

źwo rozpatrzeć czego dokonał, często sława przychodzi dopiero wraz ze śmiercią. Rotmistrz Ostoja to ten który na wieść o tworzących się Legionach dwa razy wyjeżdżał z Ameryki, by dostać się w ich waleczne szeregi, by otrzymawszy w pierw szwadron, potem dywizyon, wreszcie pułk ułanów stać się godnym spadkobiercą Rotmistrzowskiej szpady Wąsowicza. On to żelaznymi a przecież dobrotliwymi rękami dokonał tego, że można śmiało powiedzieć: Ostoja, to pułk, pułk — to ostoja.

Czy słyszał kto o Rokitniańskim Rotmistrzu przed jego śmiercią?

Nikt, a w każdym razie niewielu — chyba Ci którzy mieli pod jego rozkazami swych mężów, braci lub synów. Aż dopiero po drugiej — polskiej Samo-Sierze, stużeczna sława rozniosła po całej Europie, wszędzie wieści o Jego czynach, o Jego bohaterskim życiu ułanskim, które tak chlubnie poświęcił swej Matce — ojczyźnie.

Imię Rotmistrza Ostoi, nieznane może, albo bardzo mało, stanie się głośnym wtedy, gdy do domu wrócą ci, którzy dotychczas nie mieli na to czasu, którzy z szablą u boku a karabinkiem w ręku przejechali lub przeszli całą Polskę prawie, mając przed sobą jeden cel tylko i jednego Przewodnika — słońce i gwiazdę: — Wolność ojczyzny i ukochanego Rot-

Nowa ustawa rozróżnia dwa rodzaje oddania pod kuratelę, a mianowicie pełne i ograniczone oddanie pod kuratelę, względnie całkowite i częściowe pozbawienie własnowolności. Całkowite pozbawienie własnowolności polega na tem, że dane osoby są przez ustawę uważane, jakoby nie liczyły jeszcze lat siedmiu. Osoby takie więc nie mogą się umownie zobowiązywać, nie mogą zawierać związków małżeńskich, nie mogą sporządzać testamentu i nie mogą swoim majątkiem zarządzać. Do załatwienia wszystkich swoich spraw otrzymują osoby te ustanowionego przez sąd kuratora. Tego rodzaju całkowite pozbawienie własnowolności może nastąpić jedynie z powodu choroby umysłowej lub z powodu nieudolności umysłu.

Częściowe pozbawienie własnowolności względnie częściowe oddanie pod kuratelę może nastąpić tylko odnośnie do osób pełnoletnich w następujących wypadkach:

a.) jeżeli osoba pełnoletnia jest wprawdzie zdolna swoje sprawy załatwiać, jednak z powodu choroby umysłowej lub nieudolności umysłu do należytego załatwiania swoich spraw potrzebuje pomocy; chodzi tutaj o niedomagania umysłowe mniejszego stopnia, gdy choroba umysłowa występuje w łagodniejszej formie;

b.) jeżeli osoba pełnoletnia przez marnotrawstwo naraża siebie lub swoją rodzinę na niebezpieczeństwo nędzy;

c.) wreszcie jeżeli osoba pełnoletnia z powodu nałogowego nadużywania alkoholu (opilstwa) lub denerwujących narkotyków jak np. morfiny, opium, eteru, kokainy etc naraża siebie lub swą rodzinę na niebezpieczeństwo nędzy, albo zagraża bezpieczeństwu innych osób lub wreszcie potrzebuje pomocy do należytego załatwiania swoich spraw,

Osoby częściowo pozbawione własnowolności otrzymują kuratora, który nazywa się pomocnikiem lub doradcą (Beistand, conseil); doradca ten ma obowiązki i prawa opiekuna. Osoby częściowo pozbawione własnowolności odpowiadają pod względem prawnym osobom w wieku od 14 - tego do 24-go roku życia: nie mogą one wprawdzie samodzielnie się zobowiązywać, jednak z reguły mogą tem, co zarobiły własną pilnością oraz, co otrzymały do użytku, samodzielnie rozporządzać i odnośnie do tego czynić zobowiązania. Jak również mogą zobowiązywać się do przyjęcia służby.

Nowo więc wprowadzono przedewszystkiem podział na dwa stopnie pozbawienia własnowolności oraz, pomnożono przyczyny, dla których pozbawienie własnowolności może nastąpić, a w szczególności wprowadzono jako te nowe przyczyny: nałogowe opilstwo i nadużywanie denerwujących narkotyków, wreszcie rozszerzono pojęcie marnotrawstwa.

Dalszą ważną nowością jest zupełnie zmienione stanowisko osoby, która ma być pozbawiona własno-

mistrza. W Niego wpatrzeni, Jego tylko słuchając rozkazów — zdolni są Ostojacy w ogień nawet skoczyć, gdy tylko ręką skinie. Wiedzą bowiem dobrze, że on zawsze dobrze ich poprowadzi, bo przecież on sam zawsze na przedzie, nigdy w tyle nie jedzie. On w swoim zwykłym, szarym, żołnierskim płaszczu, on przecież je nieraz to samo, co jego żołnierz, czasem nawet dla niego zabraknie, w tej samej śpi ziemiance co prosty ułan — on serdeczny a rycerski ułański oficer.

Zawsze pogodny, uśmiechnięty (nawet gniew nie zetrze z jego twarzy rysów dobroci), kocha swych ułanów tak gorąco, jak gorąco go czczą, poważają i wielbią jego ułani Ostojacy. Serce jego gorące poświęcone całe ojczyźnie, niedziw bo jest synem powstańca i Matki Polki. Sprawdza się to, co nasz Wieszcz powiedział że:

„Walka z chwilą gdy się rozpoczyna,
Z krwią ojca przechodzi na syna.”

Życie jego pełne przygód i podróży. Mimo że ma lat 38, wygląda młodo na swój wiek, ruchy zdradzają, że ma się do czynienia z oficerem. Bo dzisiaj rotmistrz po ukończeniu gimnazjum w Krakowie, wstąpił do Akademii wojskowej w Wiener Neustadt, wyszedł podporucznikiem zostając w kilka lat później

porucznikiem i Adjutantem przy 12 pułku ułanów. Sprzykrzyło się to życie w wojsku podczas pokoju oficerowi, który pragnął wrażeń jak najwięcej, więc podczas gdy brat jego Włodzimierz późniejszy szef sztabu Legionów, pozostał dalej w armii, porucznik Juliusz Ostoja wystąpił z wojska i zaczął podróżować na szeroką skalę: zdaje się, że niema zakątka na świecie, szczególnie na drugiej półkuli, gdzie on by nie był. Wojna zastaje go w Nowym Świecie, śpieszy więc przez Anglię, zawracają go jednak z drogi. Ale rotmistrz ręk nigdy nie opuszcza, nie opuścił i wtedy. On co raz sobie postanowi, musi dokonać tego chociażby wiele to miało go kosztować, chociażby życiem miał to przypłacić. Więc jedzie drugi raz inną drogą, po wielkich trudach dostaje się do Legionów, gdzie otrzymuje natychmiast pod swą komendę 5 szwadron. On wyprowadził ten szwadron i tak jak teraz pułk prowadzi, wiódł go na pole chwały, zdobywając tak dla siebie jak i dla szwadronu słowa i pisma pełne pochwały. Pamiętają wszyscy te pamiętne słowa, które wyrzekł do porucznika (wówczas) przed całym frontem generał La Gaya:

— „Sie können auf Ihre Truppe stolz sein !“

Jedno zdanie, parę słów zaledwie a ile w tym uznania dla dzielnych Ostojaków i ich komendanta.

wolności, w dotyczącym postępowaniu sądowym. Pomijając bowiem okoliczność, że dotychczasowe przepisy były niezupełne i pozostawiały zbyt dużo swobody do dowolności, należy podnieść jako wielką wadę, że daną osobę po wdrożeniu postępowania o oddanie pod kuratelę, uważano raczej jako przedmiot badania, natomiast osobowość jej była zupełnie pomijana lub też mało uwzględniana. Według nowej ustawy osoba, o której uniewłasnowolnienie chodzi, jest uważana jako strona podobnie, jak w innym postępowaniu sądowym; do wszystkich rozpraw mają być wzywane wszystkie bezpośrednio interesowane osoby, którym przysługują szerokie prawa przy przeprowadzaniu dowodów; nadto na skutek przeciwności może być spowodowane przeprowadzenie przed trybunałem publicznej ustnej rozprawy a wreszcie można wnieść rekurs nawet do Najwyższego trybunału. Te i inne jeszcze przepisy mają na celu: ochronę osoby, która ma być pozbawiona własnowolności, a nadto zapobieżenie nadużyciom lub błędom, jakiegoś mogłyby zaistnieć przy przeprowadzaniu postępowania, zdążającego do pozbawienia własnowolności.

Postępowanie celem pozbawienia własnowolności pewnej osoby może być wdrożone z urzędu jedynie w wypadkach, gdy chodzi o chorobę umysłową lub nieudolność umysłu: w innych wypadkach może być wdrożone dotyczące postępowanie jedynie na wniosek uprawnionych do tego osób. Osobami, uprawnionymi

do stawiania takich wniosków, są przede wszystkim: małżonek, o ile nie jest separowany, krewni i powinowaci w prostej linii, a w bocznej linii do drugiego stopnia, a nadto ustawowy zastępca. Z powodów wymienionych poprzednio pod a) i c. może zawnioskować wdrożenie postępowania prokuratora, jeżeli tego wymaga dobro publiczne. Wreszcie z przyczyn wymienionych wyżej pod b) i c. może postawić taki wniosek naczelnik gminy. Aby jednak zapobiedz nieuzasadnionym wnioskom i uchronić ludzi przed złośliwością i szykanami, może sąd w pewnych warunkach nałożyć obowiązek zwrotu kosztów na wnioskodawcę, jeżeli wniosek jego był widocznie nieuzasadniony.

Z powyższego przedstawienia okazuje się więc, że nowa ustawa wprowadza korzystne zmiany. Z jednej strony, bowiem ze względu na dobro społeczne i dobro osób interesowanych ustawa ta znacznie ułatwia i rozszerza wypadki ograniczenia zbytnej swobody pewnych jednostek, gdy te swoim postępowaniem dają przyczynę do obaw, iż same popadną w nędzę albo pociągną w nędzę swoją rodzinę, lub też gdy nie są w stanie spraw swoich należycie załatwiać albo mogą być niebezpiecznymi dla otoczenia. Z drugiej zaś strony wspomniana ustawa zapobiega ewentualnym nadużyciom i nieuzasadnionemu ograniczaniu wolności oraz swobody działania poszczególnych jednostek.

Dr. Ignacy Dziedzic.

Ale jak już powiedziałem — Ostoja i pułk — to jedno. Chwała ułanów jest i chwała Ostoi — uznanie dla Rotmistrza to i dla Ostojaków.

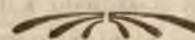
We wrześniu zostaje rotmistrem, obejmując równocześnie komendę i nad 6. szwadronem; zostaje dywizjonerem. W cztery miesiące później w uznaniu jego zasług położonych nad polską kawalerią a w szczególności nad jego dywizyjonem komenda Legionów oddaje mu w ręce ster 2. pułku ułanów. Więc prowadzi pułk złożony z szwadronu lubelskiego, poleskiego i dwóch szwadronów z pod chorągwi Wąsowicza. Wnet zaskarbia sobie serca starych karpaczyków — organizując świetnie pułk złożony teraz z 5 szwadronów t. j. ze szwadronu pierwszego porucznika Machnickiego, 2go por. Zielińskiego, 3go por. Rabińskiego, 5go por. Borkowskiego, wreszcie 6go por. Fryzińskiego. Co najgorsze patrole poleskie, to odbył je bądź to 2 pułk ułanów, bądź to szwadrony pojedynczo, mając za sobą kompanię lubelską, wołyńską i poleską. Do Lublina wjechali pierwsi Ostojacy ze swym rotmistrem a nie kto inny, on zabrał przecież pierwszy klucze zamku gubernatorskiego i oddał je Eks. Durskiemu. W lipcu osłania rotmistrz Ostoja konieczny odwrót Legionów z nad Styru, zastępując własną piersią legionową piechotę a ciągłymi patrolami konno lub atakami na piechotę osłabia napór

Moskali. Tak w lipcu jak i 3 sierpnia pod Rudką Miryńską okazał ze swoimi ułanami, że kawaleria nowoczesna — Ostojacy, nie tylko na koniu i z szablą w ręku bić się potrafi ale często wspomaga brata swego piechociarza, idąc na „cufuszki“ (piechotę) do ataku na bagnety. Jak powiódł się atak prowadzony osobiście przez Ostoję świadczy jego odznaczenie i wiele mianowań i podań do medali w 2. pułku ułanów Legionów Polskich.

Tak jest! Możesz być dumny, Ukochany Rotmistrzu, ze swej ułańskiej drużyny, którą tak dzielnie prowadzisz „na pole chwały“ przysparzając coraz to nowych liści wawrzynowych do wieńca, którym kiedyś historia ozdobi Polską Jazdę i twe skronie Walczny komendancie ułańskiego pułku. Mnie przebaczone jedno, że wiedząc, iż tego nie lubisz, piszę o Tobie.

W trzecim roku Wojny — sierpień 1916

(Przedruk dozwolony za podaniem autora i źródła.)

JÓZEF JEDLICZ.

Z polskich mogił na Polesiu.

Pod ciemną ścianą boru kępka ziemi świeża,
Na niej krzyżyk drewniany, skrzesany niezdarnie
A w ziemi leżą zwłoki młodego żołnierza,
Co przed zimną śnieżycą otulił się w darnię.

Jasne liczka ułana skryły mokre piargi,
Szara glina zgasiła radość ócz błękitną;
Szara glina zlepiła roześmiane wargi,
Te kwiaty purpurowe, co już nie odkwitną.

Po męźnych trudach, bojach jak głuchy spoczynek,
Dla duszy, nagle tkniętej śmiertelną anemią.
Wkrótce boski żołnierzyk, cudny mamin synek
W pleśń i proch się zamieni i stanie się ziemią.

Jego święte marzenia, zapal duszy młodej,
Cała wielka tęsknica do Ojczyzny wolnej
Spłynie w cichą, wieczystą zadumę przyrody,
W otehlanny szum zieleni i ten smutek polny.

Z tych lic i warg tęskniących umarłej purpury
Wykwitną tu szkarłatne gwoździki i maki
I, jak gdyby wskrzeszone młodych ócz lazury,
Roześmieją się w niebo bławatne majaki...

Z próchnicy krwi i mózgu przez szczeliny czaszki
Strzelą w niebo barwiste wrzasy i dziewanny,
Z których wiosną mieniające, światłoskrzydłe ważki
Pić będą o poranku krople polnej manny.

I kiedyś może pasterz, co tu przygna bydło,
W słonecznych, pierzchających mgłach złotego rana
Ujrzy z nagłą pod borem tężowe mamidło:
Dziwną mistyczną, zjawę polskiego ułana.

NADEŚLANE.

Wszech nauk lekarskich

Dr Stanisław Kotłowski

w Nowym Targu, Rynek 33 (hotel Graja)
ordynuje

od 10 — 12 przed połud. i od 4 — 5 po połud.
dla ewakuowanego personelu kolejowego c. k. Dyrek-
cyi Stanisławowskiej.

KRONIKA.

Na „Bursę” chocońską złożono: 1.) Honorarium
nieprzyjęte przez Dr. Edwarda Niezabitowskiego za opie-
kę lekarską nad Kolonią wakacyjną 100 K.

2.) Dr Zygmund Wasiewicz. 4 K.

Z żałobnej karty. Dr. Władysław Zajączkowski,
notaryusz w Przeworsku dawniej w Krościenku zmarł
24. sierpnia.

Zofia Rychlicka potrmistrzyni, z Bojanowa p. Ni-
sko zmarła w Nowym Targu. Za znakomitą służbę
w czasie wojny była odznaczona złotym krzyżem za-
sługi z koroną.

Odnaczenie. Cesarz pismem odręcznym z dnia
14 bm. nadał krzyż komandorski orderu Franciszka
Józefa z dekoracją wojenną w najłaskawszem uznaniu
znakomitej służby na wojnie starszemu radcy pocztowe-
mu, zaliczonemu do piątej Klasy rangi, Kazimierzowi
Łaskawemu.

Dla ewakuowanego personelu c. k. kolei Dyrekcyi
Stanisławowskiej, ordynuje wszech nauk lekarskich Dr.
Stanisław Kotłowski w Nowym Targu. Rynek 33
hotel Graja od 10 — 12 przed południem i od 4 — 5
po południu.

Za wierną służbę. Z Zakopanego donoszą, że
członkowie zakopiańskiego komitetu narodowego otrzy-
mali wojenne odznaki za wierną służbę. Odznaki te
rozłaje generał Piłsudski żołnierzom swojej brygady.

Żniwa Podhale korzysta z pogody i zbiera żyta,
jęczmień a nawet i owies, żniwa odbywają się już
w dolinie nowotarskiej. Na skałnem Podhalu żniwa
odbędą się w najbliższych tygodniach i do zbiorów
otrzymały niektóre gminy żołnierzy z kadr robotniczych.

Przymus mundurkowy dla uczniów szkół średnich
został obecnie zniesiony, dla tych, którym sprawienie
mundurku sprawiałoby trudności.

Pożar. W Kłikuszowie wybuchł dnia 26 sierpnia
pożar w budynku Józefa Antolea. Ogień zdołano stłu-
mić i uratować większą część domu. Zalarmowana
nowotarska straż ogniowa wyruszyła na pomoc —
wróciła jednak z połowy drogi dowiedziawszy się
o ugaszeniu pożaru.

**Nowe szpitale Czerwonego Krzyża w Królestwie
Polskiem.** Obok istniejących już trzech szpitali epi-
demicznych w Królestwie Polskiem a mianowicie w
Wierzbniku, Zakrzówku i Paławach, zakłada Kraj-
Stowarzyszenie Czerwonego Krzyża nowy szpital epi-
demiczny w Kłanoutowie.

**Stan zdrowotny w powiecie „Osipa” w Nowym
Targu** (3 chorych ewakuowanych w szpitalu). Skarbie-
tyna w Kościelisku (2) na wygasnięciu w Zakopanem
(1) na wygasnięciu w Międzyzdrojach (3) w Och-
tnicy (11) w Zakopanem (4) na wygasnięciu.

Tyfus brzuszny w Ochotnicy.

Czerwonka w Nowym Targu, 2 chorych w szpitalu, z tych jeden żołnierz, drugi jeńiec wojenny

Stawka 17 letnich w Niemczech. Czytamy w „Kurierze Poznańskim”: Magistrat poznański obwieszcza: Wszyscy młodzieńcy, którzy skończyli 17-ty rok życia, winni pod groźbą kary, według przepisów wojennych, zgłosić się do księgi poborowej dla pospolitaków (Landsturmrolle). Zgłoszenia wszystkich tych, którzy do 10 sierpnia b. r. skończą 17-ty rok życia, a jeszcze się nie zgłosili, przyjmować się będzie w dniach najbliższych.

Obwieszczenie. C. i k. Naczelną Komenda Armii zarządza, by upoważnieni do prowadzenia metryk duszpasterze przy armii w polu w przyszłości o każdym wypadku śmierci osób wojskowych, donosili rodzinom zmarłych zapomocą korespondencyjnych kart polowych, a to wedle adresów umieszczonych na pierwszej stronie kartek legitymacyjnych.

Odnosne zawiadomienia o śmierci mają zawierać imię i nazwisko zmarłego, stopień wojskowy, oddział wojskowy, czas i miejsce pogrzebania, to ostatnie jednak tylko o tyle, o ile ze względów wojskowych wyjawienie tego miejsca jest dopuszczalnym, wreszcie pieczęć i podpis dotyczącego duszpasterza. Czas zawiadomienia o śmierci należy dokładnie na kartce legitymacyjnej oznaczyć. Ten sam sposób postępowania będzie miał zastosowanie przy wszystkich wypadkach śmierci zaszych w kraju, w zakładach sanitarnych.

Do przełożenia obszaru dworskiego wszystkich powiatów. C. i k. Naczelną Komenda Armii zarządza, by w przyszłości gubernatorstwo wojskowe w Polsce oświadczyło gotowość wdrożenia starań o dostarczenie robotników dla galicyjskiego przemysłu i rękodzielnictwa, o ile c. k. Namiestnictwo Centralna krajowa dla gospodarzy odbudowy Galicji przedstawi pod tym względem konkretne zadanie.

Wzywa się do dnia 31-go sierpnia br. konkretnych żądań, przy czym żądania o dostarczenie być mogą przemysłowcom i rękodzielnikom, właścicielom lasów do eksploatacji, właścicielom kopalni, kamieniołomów.

Do odnośnych zestawień należy dołączyć wiążące deklaracje pracodawców, zawierające dokładną ilość i jakość potrzebnych robotników, nie mniej jak wysokość wynagrodzenia, które pracodawca skłonny jest płacić tym robotnikom.

Ze względu na zakreślony termin przez c. k. Namiestnictwo należy zgłoszenia bezwarunkowo do dnia 31 b. m. przedłożyć. Z c. k. Starostwa.

Powiatowy inspektor zbożowy. W myśl rozporządzenia cesarskiego z 11/6 1916 zaprzysiężonym powiatowym inspektorem zbożowym dla Nowego Targu został mianowany przez c. k. Namiestnika Dr. Bahr Franci-zek, dotychczasowy referent koncepcyjny c. k. Starostwa. Zadaniem jego będzie dozór nad sprawiedliwym wykupnem zboża, rozdzielaniem zboża do zasiewów i podziałem maki w gminach. Nominację dokonał Bahr lud powita z zadowoleniem, gdyż jego energia, znajomość powiatu i ludności daje wszelką gwarancję, że z tego ważnego zadania wywiąże się ku ogólnemu zadowoleniu. To też jeżeli kto ma jakiegokolwiek w tym zakresie zapytania lub żale — radzi się zwrócić się z całą ufnością do p. inspektora — który niezawodnie wszelkie niedomagania natychmiast usunie.

Centrala handlowa w powiecie. Dowiadujemy się, że nowy starosta p. Psarski podał myśl i rozpoczął działalność celami utworzenia powiatowej centrali handlowej z siedzibą w Nowym Targu. Zadaniem tworzącej się instytucji będzie z jednej strony wykupno po wsiach zbierających środków żywności z wykluczeniem nieuczciwych pośredników i lichwiarzy, z drugiej zaś strony — sprzedaż ludności wiejskiej niezbędnych jej towarów, nasion na pola, po cenach wielkiego handlu. Zysk ze sprzedaży obopólnej ma być rozdzielony między tych gospodarzy, którzy centralę będą wspierali w środki żywności. Bliższe szczegóły poznamy później. Na razie donosimy, że w tej ważnej sprawie organizacją zajmują się Dr. Bahr, Prof. Czech, dyrektor skradnicy p. Nowakowski.

Mamy nadzieję, że taka potrzebna instytucja przyniesie się w powiecie tak dla dobra ludności wiejskiej, jak i miejskiej.

Za ten dział redakcyja nie bierze odpowiedzialności.

ADWOKAT

Dr WINCENTY BAŁABAN

OTWORZYŁ KANCELARYĘ W NOWYM TARGU

3-10 (Rynek 10, dawniej biuro dra Landaua).

Dr WŁADYSŁAW JAROSZ

b. Dyrektor Szpitala powszechnego w Złoczowie
b. asystent Cesarskiego szpitala jubil. w Wiedniu

ordynuje

w chorobach wewnętrznych i chorobach dzieci
w Zakopanem Krupówki 97 „Marysin”.

Swój do swego!

Składnica

W łączności siła!

i

Sklep Kółka Rolniczego w Cz. Dunajcu

jest głównem źródłem zakupna towarów spożywczych dla gminy i okolicy,
reguluje ceny i zapobiega lichwie towarowej. Prócz tego ma na składzie wódki,
koniaki i rumy w zamkniętych naczyniach.

Swój do swego!

POWIATOWA

W łączności siła!

SKŁADNICA I SKLEP KÓŁEK ROLNICZYCH W NOWYM TARGU

(STOWARZYSZENIE ZAREJESTROWANE Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ)

1 filia na ul. Ludźmierskiej :: W RYNKU OBOK RADY POWIATOWEJ :: 2 filia na ul. Waksmundzkiej

jest głównem źródłem zakupna towarów spożywczych dla miasta
i okolicy, reguluje ceny i zapobiega lichwie towarowej.

18-26

== DLA P. T. SKLEPÓW I HURTOWNIKÓW SPECYALNE CENY. ==

SPÓŁKA HANDLOWA W ZAKOPANEM

TELEFON Nr. 3.

Stow. zarejestr. z ogr. poręką.

TELEFON Nr. 3.

SKLEP CENTRALNY W DOMU „BAZAR POLSKI“, UL. KRUPÓWKI
TRZY FILIE: ULICA KOŚCIELISKA, CHRAMCÓWKI I KRUPÓWKI

ELEKTRYCZNA PALARNIA KAWY.**FABRYKA WOŁY SODOWEJ**

POLECA:

towary kolonialne, cukry i delikateasy — stare wina kuracyjne, wódki i koniaki — konserwy
i wszelkie artykuły spożywcze na wycieczki — galanterie, rzeźby, mydła i perfumy. Największy
skład przyborów i ubrań do turystyki. ceny według katalogów wiedeńskich. Kosze i przybory
do podróży. — Wielki wybór szkła, porcelany i naczyń kuchennych.

HURTOWNE SKŁADY WIN.**GLÓWNA REPREZENTACJA BROWARU W OKOCIMIE I TENCZYŃKU.**

36-52